

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. An partes animæ substantialiter diffimiles sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

turali consistere dicitur, & hic ipse calor vitalis nuncupatur. Aliam eius loquutionis rationem, eamque subtilissimam tradit Augustinus libro 2. contra aduersarium legis, & Prophetarum cap 6. ibi: sic enim dictum est, anima omnis carnis sanguis est; quomodo dictum est, petra erat Christus, non quia hoc erat, sed quia hinc significabatur: non autem frustra lex animam voluit significare per sanguinem, rem scilicet inuisibilem per rem visibilem, nisi quia sanguis per venas omnes ab ipso corde diffusus in nostro corpore, plus caeteris humoribus principatur: ita ut ubicunque fuerit vulnus instillatum non humor alius, sed ipse procedat: ita quoque anima, quia omnibus, quibus constat, inuisibiliter praeualet, illo melius significatur, quod omnibus, quibus constat, visibilibus praeualet.

21.

Tertiae assertioni nostrae refragantur Galenus in lib. artis Medicinae, tamen sibi satis constans, Peramattus, & communiter Medici. Quod autem arguant, dentes, vngues, & capillos fieri ex materia superflua, & reiectanea, siue excrementitia, ea videlicet, quae in carnem, & ossa conuertere non potuit, ac proinde eos nutrire, seu vitaliter augeri non posse, cum nutritio fiat ex iis, quae natura non negligit, sed seligit: hoc, inquam, friuolum est: siquidem succus terrae per radices arboris attractus, ac per fibras in caudicem, & ramos dispersus, non totus in lignosam arboris substantiam conuertitur, sed aliquas habet partes excrementitias, eique nutritioni inutiles, alias aërias, aquosas alias; quarum hæ in fructus, illæ verò in flores formantur: & tamen fructus & flores viuunt, & nutriuntur: quod igitur velut superfluum, & inutile ad nutritionem aliquarum partium ab iis excernitur, & excreatur; id ad veram nutritionem, & vitalem augmentationem aliarum partium conferre potest.

22.

Quarta, & vltima assertioni, quod ad semen attinet, refragantur Plato in Timæo, Themistius, Galenus, Vallesius, Peramattus, Zimara, & alij. Quorum caeteris argumentis, quia minus operosa sunt, omisissis, ad illud quod à feminibus plantarum proculdubio vitaliter, & per intus-umptionem crescentibus, quandiu plantis inhærent, adduci solet, dicendum est, disparitatem in eo esse, quod semina plantarum non tantum semina, verum etiam fructus sint: semen autem humanum non fructus, sed virtus eius procreatrix sit. Quod ad lac attinet, illud animari, & viuere, à ratione suaderi potest: lac nihil aliud est, quam sanguis menstruus defecatus, & probe concoctus, ut docere videntur Aristoteles lib. 4. de generat. animal. cap. 8. B. Thomas in 10. caput Iob, & alij Patres communiter: quod etiam ex eo constat, quia menstruus sanguis cessat in feminis post conceptionem foetus, necnon etiam maiori ex parte edito foetu, quandiu lac manat: at qui sanguis, præsertim humanus, animatur: ergo & lac. Verum probabilius est, lac esse specie diuersum à sanguine, ut perspicue docent Vallesius lib. 1. controuersiar. cap. 22. & Vega lib. 6. alijque Medici communiter. Quæ autem ab autoritate, & ratione in contrarium adducta sunt, conuincunt quidem, lac ex sanguine menstruato fieri, non verò eiusdem cum eo speciei esse, ut intuenti constabit, & ex nuper in simili dictis perspicuum est.

CAPVT III.

An partes animatae substantialiter dissimiles sint?

Afferendum primò est, in belluis partes animatas heterogeneas, ac substantialiter dissimiles esse, & oculos, auresque v.g. non eadem specie forma, sed diuersa constare; si forte formæ, quibus constat, sunt diuisibiles in partes integrales, inuicemque distinctæ. Ita P. Suarez disp. 15. Metaphys. sect. 19. Pererius 6. Physicor. Compton. disp. 4. anim. sect. 1. Hurtado disp. 2. de anima sect. 9. Venetus, Niphus; & alij non pauci: quantum inter verum fatear, hi omnes (excepto Hurtado) inter partes corporis humani, & partes reliquorum animalium, quod ad præiens attinet, minimè distinguant, neque etiam loquantur, ut nos ex hypothesi, sed absolute. Assertio probatur: quia ex eo colligimus equum, & leonem differre specie, quia ab intrinseco, & inamissibiliter diuersas dispositiones, ac diuersa organa, & accidentia sortiuntur: at etiam oculus equinus, & auris equina ab intrinseco, & inamissibiliter diuersas dispositiones, & diuersa organa, & accidentia sortiuntur, ergo, &c. Maior perspicua est, quia seorsim ab ea proprietatum intrinseca exigentia, & inamissibili possessione, quod distinctionis specificæ inter equum, & leonem fundamentum superest; aut quo argumento, qui eam neget, impugnari poterit? Minor etiam perspicua est: siquidem oculus equinus retenta propria essentia nunquam, & nusquam deprehensus est, alias dispositiones præter visuales, & oculatas habuisse, aut eas cum dispositionibus aurium, aut narium commutasse: eas ergo inamissibiliter possidet: vnde etiam consequitur, eas ab intrinseco, ac vi propriae exigentiæ habere: alias cur eas aliquando amittere non posset?

23.

Huic argumento communiter responderi solet oculum equinum inamissibiliter habere dispositiones ad visum necessarias, easque etiam ab intrinseco, id est, ob innatam earum exigentiam habere. Cæterum eam exigentiam non esse determinatam, sed indeterminatam, & vagam; qua videlicet substantia oculi equini non dispositiones visuales præ aliis, sed vel illas, vel alias quascunque equinas postulat: vnde non esse, cur vi illarum ab aure equina specie differat, cum hæc etiam easdem dispositiones eadem indeterminatione postulet: at equus dispositiones equi proprias, & leo etiam leoninas dispositiones determinatè postulat: vnde, &c. Ratio verò discriminis vtrinque est, quia cum oculus equinus, & auris equina sint partes equini compositi, datur totum, quod dispositiones oculi, & dispositiones auris proprias determinatè exigat: vnde non est, cur singula partes vllas dispositiones determinatè postulent, sed potius totam sui curam relinquunt toti, in quo componentur: at leo, & equus non sunt partes vllius compositi.

24.

Verùm hæc solutio absque negotio confutari potest. Primò quia adhuc superest soluenda difficultas illa, cur supposita indistinctione specificæ partium eiusdem totius, adhuc leo, & equus specie distinguantur: quemadmodum enim dicitur, oculum equinum, auremque equinam specie non differre, dispositionesque diuersas, quas de-

25.

Hh 2 terminatè

terminatè possident, determinatè non postulare; eo, quod sint partes eiusdem totius, quod eas dispositiones determinate postulare possit; ita similiter defendi poterit, equum, & leonem non differre specie, nec diuersas dispositiones, quas determinatè possident, determinate postulare; eo quod sint partes subiectiua eiusdem totius potestatiui; siue, quod perinde est, indiuidua eiusdem speciei, cui incumbat, eas dispositiones determinate postulare; aut, si mauis, eo quod sint partes actuales, tametsi per accidens eiusdem vnio-ri, quod eas dispositiones sibi determinate, & suis partibus indeterminate postulet. Qui hoc propugnet, quo argumento impugnari poterit? praesertim, cum sicut indiuidua propagationem speciei, eiusque bonum postulant; ita etiam species determinatam exigentiam dispositionum indiuidualium modo praefato sortiri possit: & sicut partes vniuersi bonum commune, & vniuersale appetunt; ita etiam appetitus vniuersi ad bonum suarum partium, ac dispositiones per eas re-partitas descendere posse videatur. Vltèrius ea solutio confutatur: siquidem materia prima equi habet peculiares affectiones, nimirum quantitatem, si fortè ab ea distinguitur, vbiocationem, durationem, aliasque similes: forma etiam equi habet alias affectiones sibi peculiares, videlicet tales, ac tales sentiendi, vegetandi, ac progrediendi gradus: at materia equina determinate postulat suas affectiones; forma etiam equina suas, quantumlibet ambae sint partes eiusdem totius, penes quod talium affectionum exigentia esse possit.

26.

Assero secundò: partes continuae, siue integrales hominis inter se specie non distinguuntur. Ita Hurtadus vbi supra lect. 9. Arriag. d. 1. de an. f. 6. Quiedo cont. 1. p. 7. n. 6. Fonseca, & ex antiquis Scotus, Albertus, Gregorius, Gabriel, Durandus, Marsilius, Caietan, & alij, quos referunt, & sequuntur Conimbricenses 1. de generat. cap. 4. q. 22. art. 3. Assertio suadetur: quia si partes integrales hominis substantialiter dissimiles sunt, ac speciei diuersa, eiusmodi dissimilitudo, ac diuersitas; aut prouenit ex eo, quod caput humanum, & cor humanum habeant formas substantiales speciei diuersas; aut ex eo, quod habeant vniones substantiales speciei diuersas: at neutrum dici potest: ergo, &c. Quod prius dici nequeat, probatum manet lib. 2. tract. 6. cap. 2. & 3. vbi pluralitatem formarum substantialium in homine vniuersim reiecit: & quod attinet ad pluralitatem animarum, quas nonnulli Nominales in hominem inuehant, expresse improbatum manet in 8. Synodo generali can. 11. ibi: *apparet quosdam in tantum impietatis venisse, ut homines duas animas habere dogmatizent: tales igitur impietatis inmemores, & similes sapientes, cum veteris, & noui testamentum, omnesque Ecclesiae Patres vnanimam animam rationalem hominem habere asseuerent, sancta, & vniuersalis synodus anathematizat.*

27.

Quod autem posterius, & inter aduersarios praesertim Neothericos communius dici nequeat, paulò operosius probandum est. Atque in primis vnio capitis v. g. & vnio cordis ita comparatae sunt, vt extrema vtriusque speciei indistincta sint, quod ad materiam vtraque affectam attinet; numero verò indistincta, quod ad animam rationalem vtraque affectam spectat: cur igitur ipsae vniones naturam extremorum sequi, ac specie indistincta, & homogeneae esse nequeant? Non inficior,

inter eadem extrema modos impares, specieque diuersos interici posse, & solere; vt vel in quantitate cernere est, quam Deus modo generat, modo creat, si haec actiones modales sint. Caterum in praesenti diuersarum vnionum inter non diuersa extrema, qua vtilitas, nedum necessitas esse potest: Praeterea: si vnio capitis esset diuersa specie ab vnione cordis, diuersaque ab ea dispositiones exigeret, non posset eiusmodi vnio non esse forma substantialis; ac proinde in materia capitis duae formae substantiales simpliciter tales congestae, & cumulatæ essent, contra quam eu-nire posse sapientius à nobis statutum est. Supposita ergo falsitate consequentis, quam etiam plerique aduersarij supponunt, sequela probatur: quia vt ait Aristoteles 7. Metaphysicorum text. 49. & cum eo reliqui Philosophi: *forma, siue actus est, qui distinguit*: at caput humanum, & cor humanum specie distinguntur, ac substantialiter dissimilia sunt per solam vnionem vtriusque: ergo vnio vtriusque est vera forma substantialis. Deinde iuxta Aristotelem 1. Physicorum cap. 7. t. 69. aliosque Philosophos forma est, quae constituit hoc aliquid: at vnio capitis humani constituit caput humanum, prout est hoc aliquid, siue quid distinctum specie à quouis alio corporis membro.

28.

Vltèrius vnio capitis est prima, & praecipua radix earum proprietatum, ac dispositionum, per quas caput à corde, & rel quis membris specie differt: igitur est forma substantialis capitis. Antecedens perspicuum est: siquidem materia prima, & anima rationalis non est prima, & praecipua radix determinatè postulans eas operationes, ac dispositiones in ordine ad quas caput humanum à corde humano differt: alias cor etiam eandem operationes, ac dispositiones haberet, vtpote quod eadem materia, & anima rationali potitur: ergo sola vnio capitis est eiusmodi radix. Consequentia etiam perspicua est: siquidem ideo anima rationalis est forma substantialis hominis, quia est prima, & praecipua radix earum operationum, ac dispositionum, in ordine ad quas homo differt à leone, & omni alio animali, quod homo non est: ergo si vnio capitis, & c. Rursus ad hominem ideo nonnulli aduersariorum censent, vbiocationem v. g. esse modum, & non rem absolutam: quia si vniretur per vnionem à se distinctam, prout admodum oportet, ea vnio etiam esset vbiocatio rei, vtpote quae rem ad determinatum loci spatium essentialiter alligaret, illudque praeter quouis alio postuleret: at etiam vnio illa capitis ad determinatas operationes, ac dispositiones alligat, easque, & non alias cordi consentaneas natura sua postulat: ergo ipsissima forma substantialis censenda est. Tandem si qua ratione in hac sententia, quam impugnamus, vnio capitis eius forma substantialis dici non deberet, maximè quia esset modus, vel quia aliam formam substantialem, nimirum animam rationalem praesupponeret: at neutrum horum satisfacit: non primò, quia possibiles sunt proculdubio plures formae substantiales, quae modales, non absolutae sunt: cur enim quod de facto praestatur per formam equi, & per eius vnionem praestari nequeat in alia rerum serie per vniam indiuisibilem entitatis vtriusque aequiualem? igitur quod vnio capitis modus sit non obstat, quominus vera forma substantialis sit. Secundum etiam dici non potest, quia tametsi vnio capitis praesupponat aliam formam substantialem, videlicet animam rationalem,

tionalem, non tamen informantem, aut munus formae substantialis exercentem: cur igitur vnio substantialis pro posteriori adueniens informare, & munus formae substantialis exercere nequeat: imo quamuis ea vnio animam rationalem actu informantem supponeret, aduersariis explicandum superest, cur quemadmodum vna cognitio aliam cognitionem actu denominantem supponit, & tamen pro posteriori ipsa denominat; cur inquam, in praesenti &c.

29.

Porro autem, ne quis existimet argumenta nuper propofita in nos retorqueri posse, explicandum accuratè nobis est, cur in quavis sententia modus vnionis forma substantialis non sit: siquidè siue partes integrales hominis sint homogeneae, siue heterogeneae, vnio humana est forma, siue actus, cum materia, subiectumve non sit, & est etiam substantia: ergo est forma substantialis. Verum in primis hæc instantia sexcentis instantiis patitur: entitas namque aquae est potentia quaedam productiva gratiae, & est etiam naturalis: ergo est potentia naturalis & non obediens. Deinde distinctio virtualis est distinctio, & est realis, siue existens à parte rei: ergo est distinctio realis. Rursus creatio Angeli est actio, & est accidens iuxta non paucos: ergo est actio accidentalis, & non substantialis. Praeterea actus intellectus comparatiuus duorum obiectorum realiter indistinctorum, generis nimirum, & specierum, est relatio eorundem, cum omnis comparatio relatio sit, & est quid reale: ergo est relatio realis, & non solius rationis. Tandem substantia materiae, iuxta aduersarios, est forma quadam incompleta, cum iuxta eos non sit totum ipsum, eiusve subiectum, siue materies, & est etiam substantia: ergo est forma substantialis compositi: quemadmodum ergo ea, & similes consequentiae nullae, & illegitimae sunt; ita similiter illegitima, & nulla est ea consequentia, quae ex eo quod vnio humana actus, siue forma quadam, necnon substantia sit; eam esse formam substantialem deducitur.

30.

Quocirca dicendum est, formam substantialem communiter talim nuncupari à Philosophis, non eam, quae forma, & substantia est, sed eam, quae forma est; & cuius munus est vt quod, & primario diuersificare substantiam aliquam completam, quam constituit ab omni alia sub eodem genere proximo contenta: haud aliter ac actio substantialis communiter nuncupatur ea, non quae actio est, & etiam substantia, sed quae actio est, & cuius munus est substantiam producere: cum ergo vnio humana in nostra sententia, tamen si forma sit, id tamen muneris sibi non vendicet, vt hominem ab alio quouis animali diuersificet vt quod, & primario, sed duntaxat vt quo, & secundario, ac per modum causalitatis formae; certè forma substantialis esse, dici non meretur. Hac autem solutione vt nequeunt aduersarij: siquidem iuxta eos materia prima capitis, & anima rationalis nullo modo, & nedum primario, ac vt quod efficit caput humanum differre à corde: sola ergo vnio capitis est, quae id efficit.

* *

R. P. Lyncei Philosophiae Tom. II.

CAPVT IV.

Argumenta contraria solvuntur.

Partes organicas belluarum substantialiter dissimiles non esse tenent fermè omnes, quos supra pro assert. 2. retulimus: vnde arguunt primo: res diuersae speciei inter se continuari nequeunt: sed partes organicae belluarum inter se continuantur: ergo substantialiter dissimiles esse nequeunt: idque esto formis integraliter diuisibilibus, ac distinctis consent. Minor perspicua est. Maior probatur: tum quia aliàs res spirituales, & materiales quatuor elementa sibi contigua, equus, & leo verbi gratia naturaliter continuari possent, quae absurda, & commentitia sunt: tum quia vnio essentialis nequit esse inter extrema eiusdem speciei, cum actus, & potentia semper specie differant: ergo è contrario vnio integralis, & continuatiua nequit esse inter extrema diuersae speciei: sic, quia vnio essentialis interiicitur extrema loco penetrata, vnio continuatiua interiicitur extrema loco distincta: sic etiam, quia vnio essentialis interiicitur extrema essentialiter incompleta, vnio continuatiua interiicitur extrema essentialiter completa, videlicet duas aquas; sic demum, quia pereunte vnione essentiali aqua v. g. perit aqua; è contrario pereunte vnione continuatiua vnus aquae cum alia neutra perit, sed vtraque conseruatur: amba ergo vniones oppositas condiciones sortiuntur.

31.

Ceterum res diuersae speciei continuari posse probant, tum ea, quae adduximus cap. precedenti, cum nostram sententiam confirmarimus; tum etiam vnio graduum intensiōis, quae continuatiua valde affinis est, & iuxta plures aduersarios extrema dissimilia interiicitur: tum demum punctum, linea, superficies, & corpus, quae omnes dimensiones in ratione quantitatis specie distinguuntur, & tamen inuicem continuantur. Ad primum exemplum in contrarium adductum respondeo, illud vniversim verum non esse: sicut enim punctum indiuisibile, & linea diuisibilis continuatur, cur res spiritualis, & res materialis, quamuis hæc diuisibilis, illa verò indiuisibilis sit, inuicem tamen continuari nequeant, saltem in alia rerum serie? Deinde eo exemplo tantum conuincitur, aliquas res diuersae speciei, non verò omnes continuitatis incapaces esse. Ad secundum exemplum respondeo: non ideo quatuor elementa naturaliter continuari nequeunt, quia sunt diuersae speciei, sed quia inuicem pugnant, & colluctantur; cum tamen naturalis continuitas, & integralis vnio pacis, & amicitiae non verò inimicitiae, & luctae signum sit, vt vel ex ipso vnionis, & continuitatis vocabulo constat. Ad tertium respondeo: non ideo equus, & leo naturaliter continuari nequeunt, quia sunt diuersae speciei, & non eiusdem: siquidem si quid ea ratio valeret, duo equi naturaliter vniri, ac continuari possent, cum non diuersae, sed eiusdem speciei sint: ideo ergo non possunt vniri continuatiue leo, & equus, quia integraliter completi sunt: cum igitur partes organicae equi integraliter incompletae sint, mirum non est, quod continuari possint.

32.

Hanc vltimam responsionem alij alique Recentiores multis impugnant, multique propugnant;

33.

H h 3